

Tilladelse til kvægproduktion

Marinebjergvej 6

7200 Grindsted

December 2019

Dato: 19-12-2019

Teknik & Stabe

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.21 P19

Sagsnr.: 19/14763

KS.: PNI

Sagsbehandler:

Mette Hammershøj

Tlf. 7972 7101

mha@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
TILLADELSE TIL KVÆGPRODUKTION PÅ MARINEBERGVEJ 6	4
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	5
ØVRIGE FORHOLD	5
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	5
VILKÅR	8
TILLADELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED.....	11
OFFENTLIGGØRELSE MV.....	11
KLAGEVEJLEDNING	12
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	13
INDLEDNING	13
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	13
<i>Husdyrbrugets beliggenhed .....</i>	<i>13</i>
<i>Stalde og produktioner .....</i>	<i>14</i>
<i>Gødningsproduktion og opbevaring .....</i>	<i>16</i>
<i>BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget .....</i>	<i>16</i>
<i>Affald .....</i>	<i>16</i>
<i>Spildevand / overfladevand .....</i>	<i>17</i>
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	17
<i>Lugt .....</i>	<i>18</i>
<i>Støj, støv, rystelser og transport.....</i>	<i>19</i>
<i>Fluer og skadedyr.....</i>	<i>21</i>
<i>Landskab og kulturmiljø.....</i>	<i>21</i>
<i>Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld .....</i>	<i>22</i>
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	23
<i>Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur .....</i>	<i>24</i>
<i>Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet.....</i>	<i>24</i>
<i>Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur .....</i>	<i>25</i>
<i>Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur.....</i>	<i>26</i>
<i>Påvirkning af Kategori 3-natur.....</i>	<i>26</i>
<i>Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede).....</i>	<i>28</i>
OPHØR	30
SAMLET VURDERING	30
BILAG	31

Indledning

Husbruget på Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted, er et landbrug med tilladelse til et mindre kvæg- og hestehold. Til ejendommen hører også Omvråvej 12, 7330 Brande i Ikast-Brande Kommune. Her har der ikke været dyrehold siden 1992.

Der ansøges om en tilladelse efter § 16b til det eksisterende produktionsareal efter ny lovgivning, samt om fleksibilitet indenfor Flexgruppen: Alle kvæg, heste, får og geder, på Marinebjergvej 6. Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk og er modtaget ved Billund Kommune den 3. september 2019.

Ammoniakemissionen fra det samlede husdyrbrug i den ansøgte drift er mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af godkendelsesbestemmelserne i Husdyrbruglovens¹ § 16a, men af tilladelsesbestemmelserne i lovens § 16b. Billund Kommune har derfor udarbejdet en tilladelse i henhold til § 16b, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet lovens bestemmelser om tilladelse efter § 16 får virkning, når et husdyrbrug foretager en etablering, udvidelse eller ændring af produktionsarealet.

Tilladelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af tilladelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om tilladelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Afgørelsen vedrører landbruget på Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted, ejendomsnr. 5300004685, *matrikel nr. 3a, Omvrå, Filskov* og *matrikel nr. 1b, Omvrå, Filskov*. Bedriftens CVR-nr. er 17966170. Landbruget ejes og drives af Niels Kristian Bentholt, Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted.

---

¹ LBK nr. 520 af 01/05/2019. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

² BEK nr. 1467 af 06/12/2018. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Høring af udkast til tilladelse

Dette udkast til tilladelse har i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 56, stk. 1, været sendt i høring i 2 uger, hvor ansøger og øvrige parter i sagen havde mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Niels Kristian Bentholt, Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted.

Med kopi til:

Konsulent Nina Laudal Jensen, nlj@sagro.dk

Naboer:

Ejer, Marinebjergvej 7, 7200 Grindsted

Ejere, Fiskerivej 28, 7200 Grindsted

Endvidere blev udkastet sendt til følgende myndigheder, idet Billund Kommune har vurderet, at disse myndigheder kan blive berørt af afgørelsen, jf. § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen:

Ikast-Brande Kommune, teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 5 km fra kommuneskel til øvrige nabokommuner. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til øvrige eksterne berørte myndigheder efter reglerne i § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Tilladelse til kvægproduktion på Marinebjergvej 6

På ejendommen Marinebjergvej 6 er der på nuværende tidspunkt tilladelse til en produktion på 10 kvier/stude, stor race, 1 ammeko, 400-600 kg samt 4 heste over 700 kg. Der er ikke tilladelse til dyrehold på Omvråvej 12.

Billund Kommune modtog den 3. september 2019 en ansøgning om tilladelse til etablering af Flexgruppe: *Alle kvæg, heste, får og geder* på sammenlagt 551 m² produktionsareal som dybstrøelse, på Marinebjergvej 6. Ændringerne sker i eksisterende stalde uden fast bund.

Med denne miljøtilladelse giver Billund Kommune tilladelse til det ansøgte. Tilladelsen meddeles efter § 16b, stk. 1 i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt

- Anlæg og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen, i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Tilladelsen omfatter de ansøgte aktiviteter på Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted. Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse af de faktiske forhold på ejendommen og det ansøgte projekt.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen³.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler heri kan være en skærpelse af dens tilladelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt eller tilladt i henhold til Husdyrbrugloven. Udvidelser og ændringer skal anmeldes til Billund Kommune, som skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse/tilladelse, eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne tilladelse.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Landbruget på Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted, søger om tilladelse til etablering af Flexgruppe: *Alle kvæg, heste, får og geder* på sammenlagt 551 m² produktionsareal som dybstrøelse, på Marinebjergvej 6. Ændringerne sker i eksisterende stalde uden fast bund.

Den ansøgte fremtidige indretning og drift af husdyrbruget skal efter den nugældende Husdyrbruglov baseres på størrelsen af staldarealerne. Der søges om miljøtilladelse til i alt 551 m² produktionsareal.

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne af miljø og omgivelser er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Husdyrbruget er placeret i landzone (se bilag 1). Den korteste afstand fra husdyr-

---

³ BEK. nr. 951 af 13/09/2019. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

brugets stalde på Marinebjergvej 6 til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Marinebjergvej 11) er ca. 650 meter. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste samlede bebyggelse (Gammel Blåhøj) er ca. 1,5 km, og nærmeste byzone er Filskov, der ligger ca. 2,9 km væk.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg eller ændringer i eksisterende anlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser.

De ansøgte produktionsarealer (stalde og gødningsopbevaringsanlæg) overholder afstandskravene til følsomme omgivelser.

Anlæg, besætning og gødning

Der ansøges om en tilladelse efter ny lovgivning til det eksisterende produktionsareal, samt om fleksibilitet indenfor Flexgruppen: Alle kvæg, heste, får og geder på Marinebjergvej 6. Det samlede produktionsareal i ansøgt drift er på 551 m². På Marinebjergvej 6 er der endvidere en møddingsplads på 150 m².

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Lugt, støv, fluer, støj, rystelser og lys

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde reglerne om lugtgeneafstand til nærmeste boliger, til nærmeste samlede bebyggelse, og til nærmeste byzone. I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

I ansøgningen er det oplyst, at der ikke er væsentlige støj- og støvkilder, ligesom der ikke forventes at forekomme gener fra rystelser.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der forekommer desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt internt på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. Ansøger vurderer, at der vil være ganske få transport, da der er tale om et afgræsningsdyrehold.

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved god orden og hygiejne, samt ved at bekæmpe eventuelle problemer, så snart de opstår.

Ansøger vurderer, at det vil være begrænset, hvad der kommer af lys fra stalde, idet der ikke er lys i staldene om natten. Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov.

Billund Kommune har vurderet, at udvidelserne ikke vil medføre væsentlige ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyrbruget på Marinebjergvej 6 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne tilladelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden ikke må medføre væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab m.v.

Ejendommen ligger i et område, der i Billund Kommunes Kommuneplan 2017-29 er udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde, samt bevaringsværdigt landskab. Områdevej 12 ligger indenfor en fortidsminde beskyttelseszone. Der opføres ikke nyt byggeri, og det ansøgte vurderes ikke at være i strid med udpegningerne.

Ejendommen ligger indenfor skovbyggelinje. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges indenfor skovbyggelinjer, og det ansøgte vurderes derfor ikke at være i strid med beskyttelsen. Herudover ligger ejendommen ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område er Mose ved Karstoft Å, som ligger ca. 7,2 km nordøst for ejendommen. Inden for en radius af 1.000 meter fra staldene ligger flere naturområder, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, se bilag 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaring medfører på natur. Beregningerne viser, at der ikke sker væsentlige påvirkninger.

Kommunen kan konstatere, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler
Billund Kommune

Vilkår

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets fremtidige anlæg og drift.

Indretning og drift

1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og de fastsatte vilkår.
2. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg og produktion

4. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktioner, der er anført i tilladelsens tabel 1 under ansøgt drift. (jf. afsnittet "Stalde og produktioner") samt nedenstående tabel.

Staldnavn (se tegning i bilag 2)	Bygningsareal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²
Stald 1	367	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	288
Stald 2	366	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	263
I alt			551

Flexgruppen må indeholde følgende dyretyper:

Ammekøer med tilhørende opdræt (kvier, stude, kalve (under 6 mdr.), slagtekalve (over 6 mdr.) og tyre), heste, får og geder.

Staldene skal drives iht. det for dyretypen relevante byggeblad, LB 095.03-01 vedr. løsdriftstalder uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse (gælder også for heste), og LB 095.03-04 vedr. stalder uden fast bund og med dybstrøelse til får og geder til mælke- og kødproduktion.

Affald

5. Husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
6. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

7. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt særskilt tilladelse hertil.

Lugt

8. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.
9. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at ejendommen giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal ejendommen foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrproduktionens anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj og vibrationer

10. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00).
11. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dagtimer			Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage*	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

12. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

13. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden.

14. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
15. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholder m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
16. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

17. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

18. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

Lys

19. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.

Driftsforstyrrelser og uheld

20. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
21. Påfyldningspumper og slanger skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på en plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Eventuelt spildt brændstof skal opsamles med det samme. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
22. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal virksomheden straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

23. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkra-
v er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis
støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rappor-
teres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning,
og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til
dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller bereg-
nede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til til-
synsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har
fremsat anmodning herom.

Ophør

24. Ved ophør af bedriften skal stalde mv. tømmes og rengøres. Gødningsre-
ster og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Alt affald skal
bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbort-
skaffelse.

Tilladelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse
efter §§ 16a eller 16b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen
eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er
udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse
eller tilladelse anses iht. § 50 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet,
når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en god-
kendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet af-
gørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke har været
udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen eller tilladelsen,
der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan ved revurdering efter Husdyrbruglovens § 41 ændre
vilkårene i en godkendelse eller tilladelse ved påbud, jf. lovens § 39. Vilkårene for
godkendte eller tilladte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år
efter, at de er blevet godkendt eller tilladt.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøtilladelse annonceres den 19. december 2019 på Bil-
lund Kommunes hjemmeside samt den 26. december 2019 i Billund Ugeavis og
Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen sendes til:

Niels Kristian Bentholt, Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted.

Med kopi til:

Konsulent Nina Laudal Jensen, nlj@sagro.dk

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, hereford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse om tilladelse kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrug-loven. Klagen skal være indgivet senest den 16. januar 2020.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt danner baggrund for afgørelsen om tilladelse til husdyrbruget på Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen i forbindelse med den ansøgte etablering, samt om etableringen kan medføre, at husdyrbruget påvirker omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulent Nina Laudal Jensen, Sagro, indsendt ansøgning om miljøtilladelse til husdyrproduktionen på Marinebjergvej 6, idet der ønskes tilladelse til det eksisterende produktionsareal efter ny lovgivning, samt om fleksibilitet indenfor Flexgruppen: Alle kvæg, heste, får og geder. Ændringerne sker i eksisterende bygninger.

Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen om tilladelse efter Husdyrbruglovens § 16b, stk. 1, er modtaget den 14. november 2019 (version 3). Derudover er der løbende indsendt supplerende oplysninger.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er placeret i landzone (se bilag 1). Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Marinebjergvej 11) er ca. 650 meter. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste samlede bebyggelse (Gammel Blåhøj) er ca. 1,5 km, og nærmeste byzone er Filskov, der ligger ca. 2,9 km væk.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at Husdyrbruglovens afstandskrav kan overholdes, og at ejendommens placeringsforhold ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Stalde og produktioner

Tilladelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper. Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer indenfor de tilladte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny tilladelse.

Der er ansøgt om tilladelse til Flexgruppen: Alle kvæg, heste, får og geder på 551 m² produktionsareal.

En flexgruppe er en kombination af flere specifikke dyretyper og staldsystemer, som kan vælges, hvis man som ansøger ønsker fleksibilitet i sin godkendelse eller tilladelse til at kunne skifte mellem forskellige dyretyper uden at skulle forny sin godkendelse/tilladelse. Når der ansøges om flexgruppe, bliver påvirkninger beregnet efter "worst case", dvs. i beregning af emissioner af ammoniak og lugt vil der blive beregnet med faktorerne fra den af de specifikke dyretyper og staldsystemer, der indgår i gruppen, og som har den højeste emission.

Husdyrbrugets fremtidige indretning er vist i bilag 2. I nedenstående tabel fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i det digitale ansøgningsystem Husdyr-godkendelse.dk.

Staldnavn (se tegning i bilag 2)	Bygnings- areal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktions- areal, m ²
Ansøgt drift			
Stald 1	367	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	288
Stald 2	366	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	263
I alt			551
Nudrift			
Stald 1	367	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	288
Stald 2	366	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	263
I alt			551
8 års drift			
Stald 1	367	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	288
Stald 2	366	Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	263
I alt			551

Tabel 1: Stalde og produktioner

Produktionsareal er i Husdyrgødkendelsesbekendtgørelsen defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, det vil sige areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lignende.

Servicerum, gangarealer m.v., og stadskelelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt.

Indretning og drift af staldanlæg skal ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Bekendtgørelsens indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i tilladelsen.

Der fastsættes vilkår, som tillader de ansøgte stalde og staldsystemer, som disse er vist i ansøgt drift i tabel 1. Det præciseres, at flexgruppen må indeholde ammekøer med tilhørende opdræt (kvier, stude, kalve (under 6 mdr.), slagtekalve (over 6 mdr.) og tyre), heste, får og geder.

Staldene skal drives iht. det for dyretypen relevante byggeblad, LB 095.03-01 vedr. løsdriftstalder uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse, og LB 095.03-04 vedr. stalde uden fast bund og med dybstrøelse til får og geder til mælke- og kødproduktion. Ifølge Miljøstyrelsens helpedesvar fra 17-01-2019 gælder førstnævnte byggeblad også for hestehold.

Gødningsproduktion og opbevaring

På ejendommen er der en møddingsplads på 151 m². Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares på møddingsplads eller som kompost i markstak.

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Kommunens vurdering

Der er i IT ansøgningen beregnet på emission fra gødningslagre, i den aktuelle ansøgning fra møddingspladsen.

Indretning og drift af møddingspladser reguleres via generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kommunen finder den generelle regulering tilstrækkelig, og der vurderes ikke behov for yderligere regulering via vilkår i denne godkendelse.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager), i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen, som viser, at stalden på Marinebjergvej 6 udleder 719,5 kg NH₃-N/år. Der skal således ikke stilles krav om anvendelse af BAT, idet emissionen ikke overstiger 750 kg NH₃-N/år.

Der er derfor ikke foretaget en vurdering af anvendelsen af BAT på husdyrbruget.

De øvrige forhold omkring indretning og drift, som har betydning for husdyrbrugets ammoniakemissioner, er vurderet og vilkårsreguleret i ovenstående afsnit "Stalde og produktion" og "Gødningsproduktion og – opbevaring".

Affald

Ansøger oplyser følgende om husdyrbrugets affaldsmængder samt håndteringen af affaldet:

"I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Billund Kommune.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i maskinhuset, og afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i maskinhus. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Døde dyr opbevares overdækket ved indkørsel vest for ejendommen. Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.”

Kommunens vurdering

I overensstemmelse med den aktuelle praksis for Billund Kommunes krav stilles et generelt vilkår, om at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord. Endvidere stilles vilkår vedrørende opbevaring af farligt affald.

Håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse.

Spildevand / overfladevand

Ansøger oplyser, at vand fra møddingsplads ledes til ajlebeholder, tagvand fra Marinebjergvej 6 løber i drænrør til dammen mod nord, og husspildevand ledes til nedsivningsanlæg.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening. Særligt for udsprinkling af overfladevand fra plansiloanlæg findes et byggeblad som giver anvisning for dimensionering og benyttelse. Det er ansøgers ansvar, at anlægget etableres og drives forsvarligt.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr, der er på ejendommen, og hvilken art, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet

mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra stalde. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og gødning samt udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU_E / m^3 og 1 LE/m^3
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU_E / m^3 og 3 LE/M^3
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU_E / m^3 og 10 LE/m^3

Tabel 2. Lugtgrænser jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel 2.

Resultatet af lugtberegningerne for Marinebjergvej 6 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel 3.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Filskov	130,7 m	2.919 m
B: Gammel Blåhøj	73,5 m	2.257 m
C: Marinebjergvej 11	41,3 m	708 m

Tabel 3. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Lugten er beregnet for en flexgruppe, hvor den højeste lugtemission fra gruppen er valgt.

Kommunens vurdering

Beregningerne viser, at geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg til geneafstanden på 20 %.

I beregningerne for Marinebjergvej 6 er det dog uden betydning, om der indregnes tillæg, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes det, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne. Foruden beregningerne er vurderingen også baseret på, at der er tale om en lille produktion, ligesom der ikke er opbevaring af husdyrgødning på husdyrbruget.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 139 meter.

Der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkninger, som miljømyndigheden finder, er væsentlige. Samtidig stilles der vilkår om, at kommunen kan kræve en redegørelse, hvis det skønnes, at husdyrbruget giver anledning til væsentlige lugtgener.

Støj, støv, rystelser og transport

Ansøger oplyser følgende:

”Der kan forekomme støj i forbindelse med strøning. Der er ingen mekanisk ventilation.

Den primære støvkilde er støv fra transportere og fra halm og foder. Der kan være støvudvikling i forbindelse med strøning med halm. Dette foregår inde i bygningen og giver således ikke generende støv for omgivelserne.

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø.

I forbindelse med transportere kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transportere i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Til adressen Marinebjergvej 6 er der tre indkørsler. Det er primært den nordlige og den vestligste indkørsel, der anvendes i forbindelse med driften. Den midterste er indkørslen til stuehuset.

Transportere forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der forekommer desuden transportere i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt internt på bedriften. Endelig er der transportere i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Der vil være ganske få transportere, da der er tale om et afgræsningsdyrehold. De fleste transportere er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transportere i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transportere i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Afhentning af levende dyr kan ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transportere i weekenden og uden for normal arbejdstid.”

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener. Der stilles vilkår om de maksimalt tilladte støjgrænser.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dagtimer			Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage*	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.

Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser, at der i forbindelse med dyreholdet kan forekomme skadedyr. Forebyggelse sker bl.a. ved god orden og hygiejne i og omkring staldene. Evt. problemer bekæmpes omgående.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Kommunens vurdering

Det vurderes, at den beskrevne praksis til bekæmpelse af fluer og rotter er tilstrækkelig til at sikre, at der ikke opstår gener for omgivelserne.

Lys

Ansøger oplyser, at det vil være begrænset, hvad der kommer af lys fra staldene, idet der ikke er lys i staldene om natten. Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb heroverfor, hvorfor der fastsættes vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

Landskab og kulturmiljø

Husdyrbrugets bygninger er vist i bilag 2. Der opføres ingen nye bygninger.

Ejendommen ligger indenfor skovbyggelinje. Endvidere ligger ejendommen indenfor et område, der i Kommuneplanen 2017-29 er udpeget som værdifuldt landsbrugsområde og bevaringsværdigt landskab. Derudover ligger ejendommen ikke i

områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommunens vurdering

Ejendommen ligger i landzonen i et område præget af landbrugsejendomme, spredt bebyggelse, arealer i landbrugsdrift, læhegn og flere parceller med skov eller plantage.

Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, og som opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges indenfor skovbyggelinjer, jf. § 17 i Naturbeskyttelsesloven⁴.

Alle ændringer foretages i eksisterende bygninger. Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte på Marinebjergvej 6 vil være i overensstemmelse med Billund Kommunes Kommuneplan, og at det ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser følgende vedr. egenkontrol:

”Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.”

Ansøger oplyser følgende vedr. forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger:

”For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand. Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af NaturErhverv. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Minimering af risiko for uheld

Der er ingen gylle, kemikalier eller olie på ejendommen der kan forårsage forurening.

---

⁴ LBK nr. 240 af 13/03/2019. Lov om naturbeskyttelse

Minimering af gene og forurening ved uheld

Der er ikke foretaget foranstaltning til at dæmme op for forurening, da der ikke er forureningskilder af betydning på ejendommen.”

Ansøger oplyser flg. vedr. væsentlige virkninger fra reststoffer samt ved brugen af naturressourcer.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Olie

Fyringsolie anvendes til opvarmning af stuehus Fyringsolien opbevares i nedgravede tank fra 1985.

Kemikalier

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen.

Pesticider

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Medicin

Der opbevares ikke medicin på ejendommen.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til husholdning og drikkevand til dyreholdet. Der anvendes vand fra egen boring. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Energi

Elforbruget anvendes hovedsagligt til belysning.”

Kommunens vurdering

Det vurderes, at der ikke er stor risiko for miljøuheld på ejendommen.

Der stilles vilkår om alarmering af alarmcentralen i tilfælde af uheld, hvor der er risiko for forurening.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrug-loven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørel-

sen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
  - a) højmoser,
  - b) lobeliesøer,
  - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
  - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen⁵ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at projektet har en meremission på 202,3 kg N/år i forhold til nudrift og 8 års-driften. Den samlede emission efter etablering af produktionen bliver på 719,5 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater

---

⁵ BEK nr. 926 af 27/06/2016 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

af beregningerne er vist i tabel 4 nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. bilag 3	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totaldeposition (Kg N/år)
- *	1	Mose ved Karstoft Å	7.200	0	0	0
- **	1	Ringive Kommuneplantage	7.300	0	0	0
2a	2	Hede	315	0,1	0,1	0,1
2b	2	Hede	925	0	0	0
2c*	2	Hede	1.130	0	0	0
3a	3	Mose	340	0,1	0,1	0,2
3b	3	Skov, tilgroet lysåbent	325	0	0	0,1
3c	3	Mose	590	0	0	0
3d	3	Hede	1.060	0	0	0
3e *	3	Mose	630	0	0	0,1
3f *	3	Mose	710	0	0	0
3g *	3	Mose	1.015	0	0	0
3h	3	Overdrev	660	0	0	0
a	§ 3	Eng	200	0,1	0,1	0,4
b	§ 3	Eng	225	0,1	0,1	0,4

Tabel 4. Ammoniakdepositionen i omliggende natur

*I Ikast-Brande Kommune, **I Vejle Kommune

I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i punkt 3b er "Skov" og ruheden i punkt 3e, 3h, a og b er "Blandet natur med lav bevoksning", mens ruheden i de resterende naturpunkter er "Blandet natur med middel bevoksning". Ruheden i alle oplande mellem anlægget og naturpunkterne er fastlagt til "Landbrug". Billund kommune vurderer, at de valgte ruheder er passende for de faktiske forhold.

Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur

Kategori 1-natur er ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, jf. udpegningen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt D. Afstanden fra Marinebjergvej 6 til nærmeste punkt i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 63, *Mose ved Karstoft Å* er ca. 7,2 km. Et andet internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 237, *Ringive Kommuneplantage*, ligger ca. 7,3 km fra ejendommen. Der er vurderet på ammoniakdeposition i næste afsnit.

Nærmeste Kategori 2 natur ligger ca. 315 m fra nærmeste staldanlæg på Marinebjergvej 6. Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel 4.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan

kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Der er foretaget depositionsregninger til nærmeste Natura 2000-arealer, som viser en ikke målbar deposition på arealerne. Det ansøgte projekt vurderes, grundet afstanden, ikke at få negativ indvirkning på Natura 2000 området.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at tilladelse til det aktuelt ansøgte projekt på Marinebjergvej 6, grundet afstanden til internationale naturbeskyttelsesområder ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af disse, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af Kategori 3-natur og § 3 arealer

Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 arealer. Der er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til repræsentative punkter omfattet af kategori 3-natur og resultaterne er vist tabel 4, mens arealernes placering fremgår af bilag 3.

Moser, heder og overdrev hører til Kategori 3-natur, for hvilke der i bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år⁶ i merdeposition. Naturpunkterne 3a og 3c-3g repræsenterer hver deres § 3 registrerede naturareal. Da merdepositionen på disse arealer ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Naturpunkterne a og b repræsenterer hver deres § 3 registrerede eng. Enge er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Med en mer- og totaldeposition på under 1 kg N/ha/år er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på engene.

Der ligger flere småsøer indenfor 1000 m af ejendommen. Søer er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i bilag 3. Hovedparten af næringsstofførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller.

Kommunen vurderer, at søerne ikke tilhører disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

---

⁶ Jf. bilag 3 til bekendtgørelsen gælder at kommunen for kategori 3-natur har mulighed for at tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne, jf. §§ 26-29 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpeelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Naturpunkt 3b repræsenterer en potentielt ammoniakfølsom skov.

Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. § 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", og
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi

Merdepositionen i forhold til 8-års driften i det potentielt ammoniakfølsomme skovareal er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Da merdepositionen på skovarealet ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealet. Kommunen har derfor ikke fundet det relevant at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der er tale om ammoniakfølsom skov, jf. ovennævnte kriterier fra bekendtgørelsens § 2.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12⁷ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

---

⁷ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Bilag IV arter, der kan have levested ved husdyrbruget på Marinebjergvej 6, kunne være spidssnudet frø, løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus, samt birkemus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander. Alle tre arter er på Habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er desuden rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyre-

ne opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrøen er fredet og findes på Habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er bl.a. registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Sydjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld m.v., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker m.v.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer og naturarealer indenfor 1000 meter af anlægget. I afsnittet ovenfor er der vurderet på ammoniakpåvirkningen i søerne. Nærmeste registrering i Billund Kommune af Bilag IV padden er ca. 11 km syd for ejendommen, hvor der er registreret løgfrø og spidssnudet frø. Der er i Billund Kommune registreret stor vandsalamander ca. 13 km fra ejendommen.

Det ansøgte byggeri har ingen direkte fysisk indflydelse på § 3 søerne i området. En tilladelse til projektet vil heller ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af vandløb.

Der er registreret birkemus i Billund Kommune. Det ansøgte projekt medfører ikke direkte fysiske ændringer af mulige levesteder for birkemusen. Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have nogen væsentlig påvirkning på arten.

Tilladelse til landbruget på Marinebjergvej 6, 7200 Grindsted vurderes ikke at have nogen væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over Bilag IV arterne nævnt i afsnittet har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en tilladelse til det ansøgte projekt.

Ophør

Der stilles vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

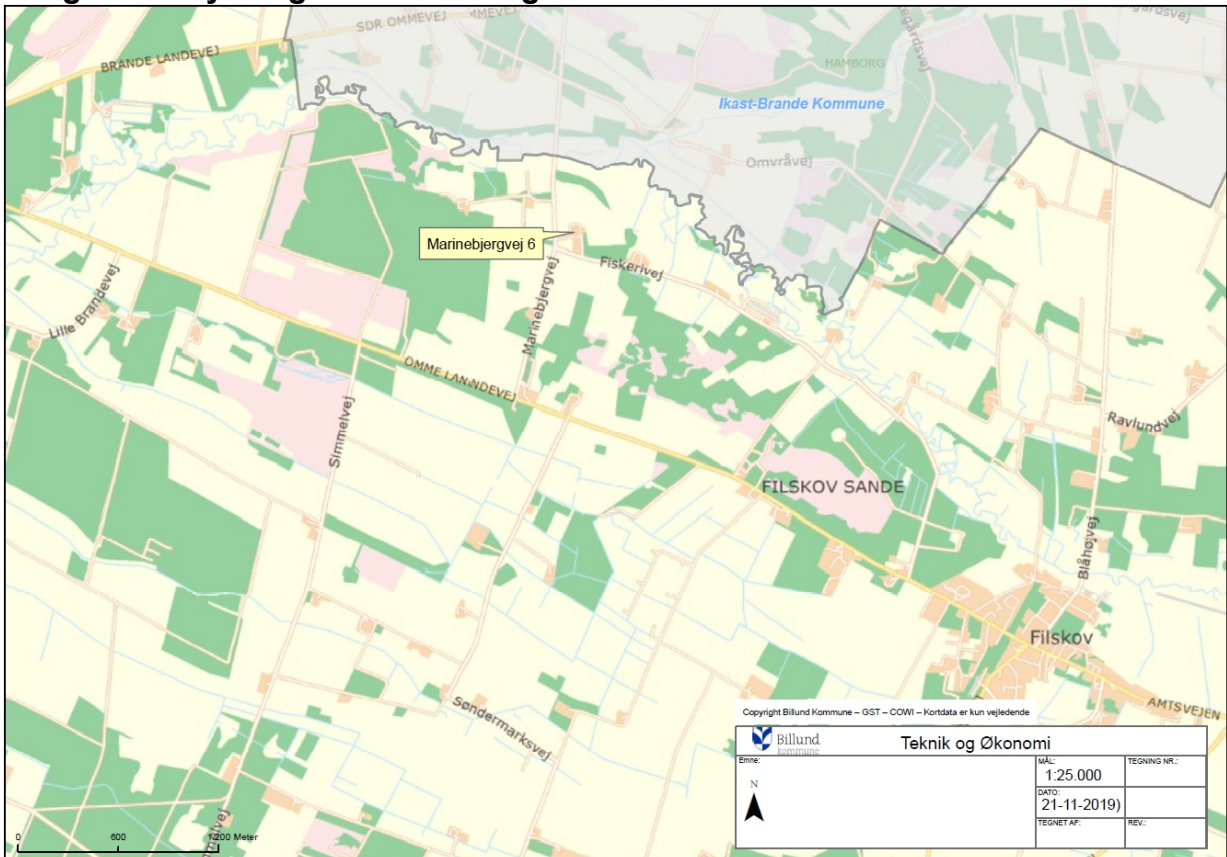
Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Bilag

- Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering
- Bilag 2. Situationsplan og oversigt over produktionsareal.
- Bilag 3. Natur inden for 1000 m af ejendommen

Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering

Bilag 2. Situationsplan og oversigt over produktionsarealer

Grøn markering = møddingsplads

Bilag 3. Natur inden for 1000 m af ejendommen

